

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — : 3.—	Negyedévre — : 3.60
Félévre — : 6.—	Félévre — : 7.—
Egész évre — : 12.—	Egész évre — : 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54—67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Szerbia.

Budapest, szept. 7.

Szerbiában megint forrongás van. A hadsereg tisztjei mozgalmat indítottak királygyilkos bajtársaik ellen s követelik, hogy a király mindazokat, kik a véres munkában résztvettek, távolítsa el a hadsereg kötelékéből. A mozgalom kezdeményezői ugyanazok a nis-i tisztek, kik annak idején helytelenítették a gyilkosságot s csak utólagos kényszer alatt fogadták el Misicsék diktatúráját. És most megtörtént az a különös eset, hogy a nis-i tisztek közül többet — éppen ezen propaganda következtében — kaszárnyafogságra kárhoztattak fegyelmi uton. Tegnap ugyan már feltételes szabadságra bocsátották őket, de azért az elfogatás ténye, minden következményével együtt — fenáll.

A nép pedig forrong. Tárgyalják az eseményeket nyíltan, titokban, Belgrádban rémhíreket mesélnek, hogy több szenzációs letartóztatás történt, hogy a király ellen merénylet készül s több e-félet. Közben pedig készülnek a választásokra, melynél könnyen megeshetik, hogy az Avakumovics-kabinet tökéletes vereségével fog végeződni.

Ez a helyzet most Szerbiában, s ezzel a válságos állapottal szemben a «jólelkű» Péter király — látszólag — tanácstalanul áll. Nyilvánvaló, hogy még mindig a gyilkosok hatása és nyomása alatt van, erre mutat a nis-i tisztek elfogatása is. De érzi, rettegetve érzi, hogy véres kis országa nagy krízis előtt áll, melyből, hogy miképen fog kikerülni — ő maga szeretné tudni a legjobban.

Szerbiában pedig politikai orgyilkosok uralkodnak. Uralkodnak a szószoros értelmében, kezükben tartják a királyt, a miniszteriumot. Alig hinnők, hogy Pétert a hála érzete köti Misicsékhez, de köti, lenyűgözi a félelem, a lelkiismeretlen, érzéketlen gonoszlevőktől való félelem kikkel közösséget volt kénytelen vállalni, s akiktől szabadulni nagyon nehéz. Ők a vízbehaló ember görcsös ragaszkodásával fogják a királyt és a hatalmat, mert ha az előbbi elfordul tőlük s az utóbbit elvesztik, nincs mentő horgonyuk többé. És vonják lassankint a királyt a mélység felé.

Pedig neki, ha békében akar uralkodni s ha nemesak az uralkodói apanázsért, hanem népe javára is akar munkálkodni, el kell löknie magától ezeket az embereket. Mert vajjon mennyivel jobb az a Péter király, ki gyilkosokkal következik, annál az elődjénél, ki egy félvilági hölgy-feleség köténye mellől kormányozta az országot? Szakítania kell ezekkel a borzasztó multu emberekkel, mert mindaddig, míg velük együtt kormányoz, addig tisztelet és becsülés az ő koronáját nem övezheti.

Európa közvéleményéről mos nem szólunk, az megállapodott a gyilkosság tényének s a gyilkosok

sok elítélésében s megvetésében. De ez a vélemény Szerbiában is kezd mind erősebben kialakulni. S ez Péter király legnagyobb gondja. Határozott dilemma előtt áll ő most, mert ha továbbra is megtartja véres kezű tanácsosait, maga ellen zudítja az egész országot, ha ellenben eltávolítja őket, engedve saját jobb érzésének, rettegni kell ezeknek az elszánt s a tűzpróbán keresztül ment embereknek a boszujától.

Péter király pedig még ingadozik. Érzi, tudja, hogy mit kell tennie, de fél és keresi a legkedvezőbb s legkevésbé életveszélyes formát. Közben pedig játszik hatalma csillogó játékszereivel s — mint hirlik — tizenöt éves Arzen fiát egy-néhány nap mulva tábornoki ranggal a szerb lovasság főparancsnokává fogja kinevezni.

Mint mikor a tudóbajos ember cukkedliket eszik!

Szegény Péter király!

A válság.

Budapest, szept. 7.

Künt járván a vidéken, azt tapasztaltuk, hogy a politikai válságnak minél előbb el kell simulnia. Mindenütt egyhangú az a vélemény, hogy a katonai követelésekkel szemben a nemzeti engedelményeket teljesíteni kell, mert ezek nélkül nem lesz békesség. A bizonytalan helyzet izgatottsága tényleg átragadt a Magyarországon minden vidéki városának előkelőségére is. És ezt az izgatottságot csak növelte Tisza Istvánnak egy napilapokban megjelent ama nyilatkozata, hogy forradalom előtt állunk s hogy ő nem tartja nagy bajnak, ha százezer magyart lelőnek is, mert az kisebb baj, mint amitől ő fél. Mindenhol úgy fogják fel a dolgot, hogy az egykori bihari adminisztrátor unokájának ez a nyilatkozata nemesak tapintatlan, hanem egyszersmind izléstelen is volt. Hiszen Magyarországon senki sem akar forradalmat. Mi csak az 1867. XII. törvényekben biztosított jogaink végrehajtását, sőt csak is e jogok végrehajtásának biztosítását követeljük. Aki pedig e jogok ellen forradalmat hirdet, az maga a forradalmár, még pedig a nemzeti érzések ellen.

A tegnapi nap eseménye különben az, hogy a király tegnap kihallgatáson fogadta Széll Kálmán volt miniszterelnököt. Héderváry lemondása után Széll Kálmán is azok közt a politikusok közt volt, akiket a király meghallgatott, de a királyi figyelem nyomán nem kelt tartós hatás, még a kombinációk sem ölelték föl Széll Kálmán személyét. A parlamenti békének négy év előtti megteremtője ismét elvonult magányába. Most aztán, hogy a válság megint holt pontra jutott, a király újra Széll Kálmán tanácsához folyamodott és ezzel a politika első vonalába állította ezt az államférfiut.

A király tegnap délelőtt fél tíz óraker kihallgatáson fogadta gróf Héderváryt, azután délután egy óraker Széll Kálmánt, aki tegnap reggel érkezett meg Rátótól. Teljes egy órát beszélt a király Széll Kálmánnal, de hogy miről folyt a beszéd, arról teljes a tájékoztatatlanság. Széll a kérdezősködőknek ezt mondta:

— Nem mondhatok semmit, de nem is történt semmi pozitív dolog.

Félhivatalosan is azt jelentik, hogy kabinetalakításra megbízást senki sem kapott.

Maga Széll Kálmán még nem utazott vissza Rátóra, de azt hiszik, hogy a reggeli vonattal elhagyja a fővárost.

A szabadelvű körben senki sem tudott felvilágosítást adni Széll szerepléséről. Azt hiszik, hogy kihallgatásának csak informatív jellege volt. A szabadelvű párt azonban most már lényegesen megváltozott kedvvel nézi Széll Kálmánnak az obstrukcióval szemben való magatartását.

Ma már különben ismét úgy alakult ki a hangulat, hogy a szabadelvű párt körében is majdnem mindenki Apponyi Albert köré tömörül, mert belátják, hogy nála nélkül a válság meg nem oldható. Gróf Tisza Istvánra csak azt mondják immár, hogy ugynevezett politikai keringést csinál, amelynek azonban semmi komolyabb alapja nincs. Az ő fellépésének, politikai nyilatkozatának nem is tulajdonítanak különben ma valami fontosságot.

A politikai helyzetre vonatkozó egyéb értesüléseinket különben a következőkben összegezzük:

Széll Kálmán a királynál.

Széll Kálmán vasárnap reggel Rátótól Budapestre utazott. Széll tegnap délután kapta meg Rátótól közvetlen a kabinetirodától a távirati meghívást. A király, aki vasárnap délelőtt fél tíz óraker gróf Khen-Héderváry miniszterelnököt fogadta, Széll Kálmánt délutáni egy óraker fogadta külön kihallgatáson. Széll Kálmán kihallgatása egy óránál hosszabb ideig tartott. Két óra után távozott Széll a királyi várakból és a Nemzeti Kaszinóba hajtatott, ahol gróf Andrássy Gyula és még egy-két politikus társaságában ebédelt. A politikai világ izgatott hangulata érthetővé teszi, hogy az audiencia tekintetében Széll hallgatása dacára különféle verziók voltak forgalomban a szabadelvű pártkörben. Az egyik forrás arról ad hírt, hogy ő Felsége ezuttal csak Széll Kálmán véleményének meghallgatását kívánta s így a audiencián szóba sem került a kormányalakítás kérdése. Mások arról beszéltek, hogyha az audiencián nem is bizta meg a király Széllt a kabinetalakítással, tudtára adta, hogy aktív közreműködésére a válság megoldásában számít. De ennek a verzióknak a táborában sem volt a felfogás megegyező. Míg némelyek azt vélték tudni, hogy Széll közölte a királynál, hogy nem hajlandó a kormányalakításra, mások már arról beszéltek, hogy Széll audienciája után a kabinetiroda részéről további intézkedések történtek, amelyek azt igazolják, hogy Széll missziója a kihallgatással nem ért véget. Ő maga a hozzá forduló

kérdésközlőknek *nem adott semmiféle felvilágosítást sem*. Eppen ezért csak találgatás az alapja a Széll audienciájáról elterjedt híreknek. Széll Kálmán különben tegnap este Budapestről visszautazott Rátótra.

A külügyminiszter Budapesten.

Gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter tegnap táviratilag jelentette a kabinetirodának, hogy Budapestre utazik. A külügyminiszter ma délután utazott el Bécsből s este hét órakor érkezett Budapestre. A király Goluchowskit holnap kihallgatáson fogja fogadni. Bár bécsi forrásból jelentik, hogy Goluchowski utazása első sorban a balkáni eseményekre, a szerb és macedon zavargások elmérgesedésére vezethető vissza, de alkalma lesz a parlamenti válság kérdésében is a külpolitikai vonatkozások szempontjából a koronának előterjesztést tenni. Ugyanez a forrásunk szükségesnek tartja annak hangsúlyozását, hogy Goluchowski féltékenyen figyel a határvonalra, melyen tullepnie mint közös miniszternek nem szabad a magyar belső politika kérdéseiben. Ez bizony ajánlatos.

A *Budapesti Tudósító* jelenti:

Ő *Felsége* ma délelőtt 11 órakor gróf *Goluchowski* külügyminisztert magánkihallgatáson fogadta.

Ma délig arról, hogy ő *Felsége* magyar államférfiakat ujabban fogadna, mit sem tudnak.

Saját tudósítónk jelenti:

Goluchowszki Agenor közös külügyminiszter most Budapesten tartózkodik s tegnap kihallgatáson volt a királynál. *Goluchowszki* külügyminiszter ma délelőtt a Nemzeti Kaszinó földszinti éttermében dezsönézett s mielőtt a Kaszinó épületébe ment, az utcán *Bolgár* Ferencel találkoztott, kivel hosszasan beszélgetett. Munkatársunknak is volt alkalma a külügyminiszterrel beszélni, aki arra a kérdésre, hogy a magyar válság szölitotta-e Budapestre, megjegyezte:

— Nagyon sajnálom, de hivatalosan nem nyilatkozhatom, de privátim megjegyzek annyit, hogy nem politikai, hanem külügyi okok miatt jelentem meg ő *Felsége* előtt.

A visszatartott katonák.

A félhivatalos *Budapesti Tudósító* jelenti:

Amint értesülünk, holnap rendelet fog megjelenni,

amely azoknak a harmadéves katonáknak, akik esetleg december végeig visszatartanak, messzemenő kedvezményeket biztosít a későbbi fegyvergyakorlatra nézve. Ez a rendelet az állításkötelesek önkéntes belépésére vonatkozó feltételeket is közölni fogja. (Erre vonatkozólag csak azt jegyezzük meg, hogy a visszatartott altisztek máskor is hasonló kedvezményben részesültek.)

A függetlenségi párt köréből.

Vasárnap tartotta meg Nagy-Kálló város közönsége Rákóczi-ünnepét, amely alkalommal a város szépen fel volt díszítve. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött. A diadalkapunál Mezőssy Béla képviselőt bandérium üdvözölte. Az üdvözlésre *Mezőssy* a következőket válaszolta:

— Az utóbbi időben olyan irányú megtámadásokban részesítettem, amelyekre beszámolómmal sem jogot, sem alapot nem adtam. Becsületes békét kívánok, ezt mondtam akkor és mondom ma is, ami egyáltalában nem jelenti azt, hogy a pártom által körvonalozott feltételekből bármit is engedni akarnék. Mindent vagy semmit: ezt a jelszót nem a függetlenségi és 48-as párt határozata mondotta ki, hanem oly irányú lapok, amelyeknek tulásával sem akkor, sem most egyet nem értek és azt a felfogást éppen olyan lehetetlennek tartom, mint aki úgy állítja fel a kérdést, hogy az ellenzék adjon meg mindent, ellenben a nemzet óhajai ne teljesítsenek. Törvényes eszközökkel harcoltam eddig és harcolni fogok ezután is mindaddig, amíg az általunk kitűzött cél el nem éretik.

Budapest, szeptember 7.

Rákosi Viktor beszámolója. A hajdunánásiak népszerű képviselője, *Rákosi Viktor* vasárnap tartotta meg Hajdu-Nánáson és Dorogon beszámolóját. Kíséretében *Nessi Pál* és még számos függetlenségi párti képviselő, val mint a hírlapok tudósítói utaztak a derék hajduk körébe. A hajdunánási pályaudvaron nagy tömeg várta a képviselőt és a vendégeket, majd megindult a négyezer főnyi menet a fellebögőzt városon keresztül a városházi nagytérre, ahol *Rákosi Viktor* nagy figyelem között mondotta el beszámolóját.

Rákosi azután *Hajdu-Dorogra* ment, ahol szintén nagyhatású beszámolót mondott, majd az éjjeli vonattal az egész társaság visszautazott Budapestre.

Az új ágyuk. Bécsből írják: Az osztrák vas- és gépiparosok egyesülete ma ülést tartott s behatóan tárgyalta a tűzérsgnek új ágyukkal leendő felszerelését. A szónokok egyhangulag fejtegették, hogy az új ágyuk megrendelésénél nem szabad az osztrák ipart azzal károsítani, hogy a megrendelés egy részét külföldi gyáraknak juttatják. Az egyesület felszólította ama tagjait, akik egyuttal az ipartanácsban is helyet foglalnak, hogy lehetőleg sürgősen tegyék szövá ezt a kérdést az ipartanácsban.

TÁVIRATOK.

A balkáni események.

Konstantinápoly, szept. 5. Egy 2000 főből álló komitébánda hír szerint *Tebino* mellett a Rhodoppe hegységben a határon való átkelést készíti elő, vagy már végre is hajtotta. Bizalmasan jelzik Bulgáriából azt is, hogy *onnét dinamitot szállítanak a határra*. Az úszkúbi szandzsák keleti járásában egy kisebb bandamozgalom az utóbbi napokban bizonyos haladásokat tett. Attól is tartanak, hogy a szeresi szandzsákban újra megindul a mozgalom.

Konstantinápoly, szept. 7. Az a hír, hogy *Hadhijant*, az orosz nagykövetség segéddragonosát elfogták, alaptalan.

Athén, szept. 7. (Havas.) A török nagyvezér hivatalosan értesítette a kormányt, hogy a *kru-sevói kerületben* történt események dolgában vizsgálatot tartottak és elrendelték valamennyi bűnös tiszt megbüntetését.

Belgrád, szept. 6. Ma körülbelül 300 ember által látogatott *szociálista* gyűlést tartottak itt, amely többek közt felháborodásának adott kifejezést a macedóniai események fölött és elhatározta, hogy felhívja a kormányt szabad csapatok szervezésére és felszerelésére.

Páris, szept. 7. A *Gaulois* munkatársa előtt a török nagykövet kijelentette, hogy a porta igyekezeni fog, hogy *Macedoniában véget vessen a vérontásnak*. Jelenleg egy nagy akció folyik, amely által a felkelőket *körülzárják* és *meghódolásra fogják kényszeríteni*. Csak a vezetőket fogják átadni a bíróságoknak. *Bulgáriával való háborútól nem kell tartani*.

Osszeesküvés a királygyilkosok ellen.

Belgrád, szept. 7. A királyi család az országban tett körutjáról vasárnap visszaérkezett Belgrádba. A király megérkezése után azonnal összehívta a minisztereket, hogy a *nisi esemé-*

A hősi tett.

— A *Magyarság tárcája*. —

Írta: Léon Xanrof.

I.

(Az alsó emeleti lakások egyikében valaki zongorázik, gyakorlatok. Lassan, vontatottan halatszanak a hangok, mintha a zongorázó félig aludna még.)

Rageot (kiugrik az ágyból): Hét óra s már üti a zongorát, szörnyűség, azután így tart délig, délután újra kezdű s meg sem áll estig. Ha ez így tart sokáig! . . .

(A hangok erősebben zognak, csupa gyors futam a játéka.)

Rageot (gyorsan magára kapkodja ruháit): Hogy ebbe bele ne bolonduljon az ember! Az ördög tud dolgozni ilyen átkozott zenebona mellett! Én, aki két mondatot nem tudok összekötni, ha csak a toll serceg!

(A zongorahangok dallamosabbak, de szeszélyesebbek lesznek.)

Rageot (nagy lépésekkel méri végig a szobát): Nem sétálhatok örökké, az utolsó nyolc nap óta egyebet sem teszek, mint sétálok. Ma különben is esik. Ha ez így tart továbbra is, megőrülök. Munkaképességem megszűnik s kénytelen leszek más foglalkozás után nézni. Az ördög vinné el zongorástud együtt. Ezért kellett nekem a doktori oklevél.

(A hangok tánczene ütemei szerint hullámanak.)

Rageot (dühösen): A háziur véleménye szerint ez nem ok a kiköltözködésemre s nekem még

hét évig tartó szerződése van velem! (Kalapja után nyul.) Nem marad más hátra, mint felkeresem gyötrömet s véget szakítsam a türelhetlen állapotnak.

(Felmegy az első emeletre, becsönget. *Rageot*-t bevezetik a szalomba. Pár perc múlva egy kövéres, jól megtermett, negyven év körüli asszony-ság jelenik meg.)

Rageot (egy pillantást vet a nyitva maradt zongorára): Asszonyom, egy kis szivességre óhajtanám önt megkérni.

A *hölgy*: Miről van szó uram?

Rageot: Én . . . abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az ön lakása felett lakom . . . s mivel a zongora iránt némi ellenszenvet érzek . . . megkérném Önt . . . nem volna hajlandó . . . valamivel kevesebbet játszani ezen a hangszerezen?

A *hölgy* (nevetve): Én uram? Én nem is játszom!

Rageot: Mit mond?

A *hölgy*: A leányom, Elvira játszik, most készül elő a konzervatóriumra.

Rageot (a halálraitélt mosolyával): Ah! Elvira kisasszony! Igen kedves. És nem gondolja ön asszonyom, hogy Elvira kisasszony nagyon is sok gyakorlatot végez? Más belebetegszik, ha reggeltől estig játszik. (Kérve.) Én azt hiszem naponta negyed óráig . . .

A *hölgy*: (méltatlankodva): Negyed óráig?

Rageot: Legfeljebb fél óráig . . .

A *hölgy* (nevetve): Lehetetlen, uram. Tanítója szerint addig kell gyakorolnia magát, míg az ujjai birják.

Rageot (dühösen): Bár ne birnák tovább. (Hangosan.) Bocssáson meg asszonyom, ha kissé

erőszakos vagyok, de ha ez így tart tovább, Elvira kisasszony, lehet, hogy a konzervatóriumba kerül, de az is bizonyos, hogy én meg a bolondok házába kerülök! Ez nem tarthat így sokáig!

A *hölgy* (őnézetesen): Ha terhére van ennek leányom játéka, költözködjék ki!

Rageot: Meg is tenném, de hét évre szerződést kötöttem.

A *hölgy*: És mi kilenc évre.

Rageot (ebben a pillanatban az öngyilkosságra gondol): Ez lehetetlen. (Nyugodtabban.) Én ajánlanék valamit, asszonyom, legyen olyan szerzetreméltó s költözködjön ki nyolc nap alatt . . .

A *hölgy*: De uram, ön tréfát üz velem!

Rageot: És ön azt hiszi van kedvem tréfát üzni? Tehát nem hajlandó? (Nyomatékkal.) Az összes költségeket fedezem.

A *hölgy*: Elég uram! Ha nincs egyéb mondani valója . . .

Rageot (dühvel): De igenis sok mondani valóm van . . . Nos, ha az ön leánya tovább kinez játékaival, hasonló bosszuval fogok élni . . . Majd megtogja tudni, mire vagyok képes! A nagy dobon fogom magamat gyakorolni . . .

A *hölgy* (nyugodtan): Miattunk megteheti, uram.

Rageot: Ha ez sem használ, a vadászskürtöt fuvom egész nap.

A *hölgy* (még nyugodtabban): Ha az önnek élvezetet szerez!

Rageot: Gyorstüzelő ágyukat fogok beszerezni s egész nap lövöldözni fogok.

A *hölgy* (gunyosan): Kétségbevonom ugyan, hogy ezekkel a hangszerekkel való gyakorlatozást a házszabályok megengedik, de ha a háziurnak nincs ellene kifogása, nekünk mindegy . . .

nyekről tanácskozzanak. A minisztertanács határozatát nagy érdeklődéssel várják. Biztosra veszik, hogy az összeesküvő memorandista tisztek óhajlásának megfelelően *koncessziókat tesznek a királygyilkosok rovására*. Az új összeesküvőkkel szimpatizálnak a törzskari tisztek közül is sokan. Ujabb elfogatás nem történt. *Lazarevics* századost, akit Golubácon fogtak el, mert a helyőrségeket járta be és aláírásokat gyűjtött a memorandumra, átkísérték Belgrádba. Az újságok elég nyugodtan tárgyalják az eseményeket; úgy látszik, a memorandistáknak fogják pártját. A *Narodni Liszt* nyíltan helyesli a tisztek tettét; ártatlanoknak mondja őket: szerinte a kormány okozója az eseményeknek, mert nem járt el energikusan a királygyilkosokkal szemben. Ha a kibontakozás nem lesz megnyugtató, *vérontástól lehet tartani*.

Belgrád, szept. 7. Az a hír, hogy a Nisben letartóztatott tiszteket szabadlábra helyezték, nem felel meg a valóságnak.

Rosztkovszki utóda.

Páris, szept. 7. Odesszai jelentések szerint Tucholka prizrendi konzult fogják kinevezni a meggyilkolt Rosztkovszki helyére monasztiri konzullá.

Az osztrák tartománygyűlések.

Bécs, szept. 6. Egy félhivatalos kommuniké szerint a «Wiener Zeitung» keddi száma fogja közzétenni a *tartománygyűlések egybehívásáról* szóló császári pátentst.

A pestis.

Konstantinápoly, szept. 6. Egy Alepoból Hamán át Alexandrettébe (Syria) érkezett tevehajcsár *pestisben* meghalt.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— Az alföldi munkáskérdés. A kereskedelmi miniszter folyó hó 10-ére nagy értekezletet hívott össze, mely az alföldi vármegyéik vezetőinek részvételével arról fog tanácskozni, hogyan kellene meghonosítani a népies háziipart a magyar községekben. Az anketén dr. *Wickenburg* Márk államtitkár elnököl és Csongrád, Békés, Csanád főtisztviselőin kívül jelesebb szakértők fejtik ki a viszonyokra vonatkozó nézeteiket, megjelölve az orvoslás módjait.

Rageot: Mindent elfogok követni, az önök bosszantására... Bezuzom az önök ablakait...
A hölgy: Az ön költségeire ujakat rakatok be.
Rageot (látja, hogy fenyegetőzéseivel célt nem ér, más uton-módon próbál hatni): Bocssáson meg, asszonyom, lássa izgatott állapotban elragadtattam magamat... Belátom, helytelenül cselekedtem... Kérem önt, legyen szánalommal... Gondoljon egzisztenciámra, jövőmre... (Majdnem könnyezve.) Szüntessék be ezt a gyötrelmet!

A hölgy: Higye el, uram, nekem sem nyújt nagy élvezetet Elvira folytonos zongorázása...
Rageot (kitörő örömmel): Tehát ön is!

A hölgy: De hát leányom jövőjéről van szó...
Rageot: A zongora az ő jövője? ... Mondhatom sovány kis jövő. Ha leányom volna, közel sem engedném a zongorához. Szabónőnek, fehérvarrónőnek taníttatnám!

A hölgy: Zongoratanárnó mégis csak szebb pálya!

Rageot (kétségbeesve): Semmivel sem lehetne a kisasszonyt eltéríteni szándékától?

A hölgy: Semmivel, uram! (Kisszünet után.) De igen... talán...

Rageot: Mit mond ön, lehetséges volna?

A hölgy: Ha férjhez menne a leányom.

Rageot (gondolkodva): Természetes. Magától értetődik... Férjhez kell adnia!... Miért nem gondolt hamarabb erre?

A hölgy: Mert nincs hozománya a leányomnak.

Rageot: Hozomány! Minek a hozomány egy csinos, szép és kedves leányknak?

A hölgy (csodálkozva): Látta már őt?

Rageot: Nem, soha!... De esküszöm, hogy

Csongrád vármegye községeiben már eddig is sikerrel kezdte meg a nép a háziipari foglalkozást, amelytől sokáig idegenkedett, de most belátja jövedelmezőségét. A földmives-családok hálásan fogadják az utbaigazító támogatást és a velük való foglalkozást. Abból, amit eddig tapasztaltak, azt következtetik, hogy a munkásinséget csakis tervszerű ipari akcióval, nagyobb állami beruházásokkal és kellő hatósági gondozással lehet idejekorán megelőzni. A földmunkások a nagyszabású vasuti műveletektől várják jobb keresetüket. A jövő tavasszal kezdődik meg a kőrös-tisza-marosi ármentesítő-társulat három milliós töltésmagasító munkálata, mely az Alföld kubikosainak hosszabb időre biztos kenyeret ad. Csongrád megye eddig is mindent megtett a munkások állapotának javítására. Törvényhatósági munkásközvetítő hivatalt szervezett, mely a vállalkozókkal közvetlenül érintkezik. Erre tizezer forint megyei alap van. A földmunkásoknak ugyanis nagy bajuk, hogy nem vállalkozhatnak még akkor sem, ha pénzüket összerakják. Kölcsönre van szükségük, amelyről lehetőleg a megye akar gondoskodni. A kubikosok így hasonló munkaerővel jelentékenyen nagyobb keresetnek jutnak s legalább télen át rendesen élhetnek, ruházkozhatnak, táplálkozhatnak. Ami a jelzett háziipari akciót illeti, a földművelési miniszter már adott e célra tizezer forintot. A szeptember 10-iki anketé után ugyanennyit remélnék a kereskedelmi minisztertől is, akinek szívében fekszik a tősgyökeres magyar faj megerősítése. Szentes város is adott hatezer forintot, a megyei községek szintén hozzájárulnak az alap növeléséhez s így rövidesen harmincezer forint tőkével megkezdhetik a megyére kiterjedő munkásmentő akciót. A kisgazdaságokban a hasznos növények intenzívebb művelése kell és különösen a megyei jegyzők feladata, hogy serkentsék a népet eperfaültetésre, selyemtenyésztésre. Szentesen munkásházak létesültek, amelyekben ugy szólván ingyenes lakást és hozzá kerti gazdaságra alkalmas területet kapnak az inséges családok. Fejenként ötszáz forint kölcsönt ad nekik a város, melynek kamatmentes visszatérítésére csak tíz év múlva kötelezi őket. A kerti vetemények, a baromfiak részint háztartási szükségleteiket fűdözik, részint keresetforrást szolgálnak. Ez az intézmény igen célszerű és jól beválik.

szerzek számára völegényt. Nem adná ide a fényképét?

A hölgy: Kész örömmel!
 (Egy sovány, fejletlen leány arcképét nyújtja át, magában ijesztően rut.)

Rageot (elszörnyűködve veszi át a fényképet, azután elsiet; Elvira kisasszony megüti a zongorát.)

II.

Egy hónap múlva *Rageot* összes barátaira hatni igyekezett, kínálta valamennyinek a leányt, vegyék nőül, pénzt is ígért, hirdetések útján is próbálkozott, de mind ez nem használt. Végre hősies tette szánja magát. Nőül veszi Elvirát, azzal a kikötéssel, hogy soha életében zongorázni nem fog — odahaza. Amikor a nászmenet elhagyá a templomot, *Rageot*nak feltűnik anyósa gondtelt arca.

Rageot: Mi történt önnel? Azt hiszem megvan elégedve a fejleményekkel? Vagy valija meg őszintén, gondolt valaha is arra, hogy leánya férjhez megy?

Az anyós: Eppen a körülmény ejt gondolkozóba... Ezentul magamra maradok a nagy lakásban. Minő szomorú lesz az életem! És azt hiszem nem is megyek férjhez másodszer...

Rageot: Ön? Csak nem gondolja, hogy akad valaki?...

Az anyós (nyugodtan): Számolok is ezzel a körülménnyel... és mivel magam leszek, valamivel kell, hogy elűzzem az unalmat... Megvallom tehát, hogy... holnaptól kezdve zongorákat veszek!!!

NAPIHIREK.

A délvidéki hadgyakorlatok.

Budapest, szeptember 7.

Vasárnap reggel 9 órakor *Temes-Ujfaluban* mise volt. *Wegbecker* szertartásmester fél 3 órakor elhozta a trónörökösnek a Temesváron rendelt remek rózsákkal és krizantemummal diszitett két méteres babérkoszoruját és azt a kriptában Mária Anna Ferdinanda főhercegnő koporsójára tette. A koszorút felírás nélküli kettős fehérpiros selyemszalag disziti. Kevéssel 9 óra előtt a templom előtt balról gyülekeztek *Beck* vezérkari főnök, *Windischgrätz* Lajos herceg lovassági felügyelő, báró *Waldstätten* hadtestparancsnok, az egész vezérkar, a külföldi attasék; a polgáriak közül *Molnár* Viktor főispán, *Cabdebo* Gergely alispán, *Pelheő* temesvári postafőigazgató, *Fojcsek* Károly uradalmi jószágigazgató.

Zselénski gróf délután a tábornokokat és vezérkari tiszteket, köztük *Beck* báró tábornagyot továbbá a külföldi attasékat látta vendégül. A polgári személyiségek közül ott voltak *Molnár* Viktor főispán, *Cabdebo* alispán, *Jovanovics* Sándor főjegyző, *Prepelicay* Ödön főszolgabíró, *Hold* Ádám plebános, *Fojcsek* jószágigazgató, *Altörjay* csendőrezredes stb. 5 órakor gyülekeztek az urak a parkban felállított sátorban, ahol frissítőket szolgáltak fel. Egynegyed hat órakor a főherceg gyalog ájtott a kastélyból s ötnegyed óráig maradt a társasággal, mialatt az aradi cigányok folyton magyar nótákat huztak. Ferenc Ferdinánd főherceg gyönyörködve hallgatta a szép magyar nótákat és azután a ház urnójével, *Zselénski* grófnéval és ennek anyjával, *Károlyi* Viktorné grófnéval, valamint a házigazdával társalgott, kifejezve köszönetét a szíves vendéglátásért. A trónörökös távozása után a társaság hét óráig maradt együtt. A külföldi vendégek elragadtatással beszélnek a magyar zenéről. Ferenc Ferdinánd főherceg este gyalog bejárta a falut szárnysegédei kíséretével és meglátogatta *Windischgrätz* herceget.

Ferenc Ferdinánd főherceg tegnap a *Zselénski* grófi család hölgytagjaitól elbucszott és megköszönte a szíves vendéglátást. Ma reggel az udvari személyzettől vett bucsut és szárnysegédeivel háromnegyed 7 órakor kilovagolt a Temesujfalu közvetlen közelében kifejlődött döntő ütközethez, amelyet kíséretével a falu melletti magaslatról nézett végig. Heves harc után Ferenc Ferdinánd főherceg 9 órakor lefuvatott és a tábornokokat megbeszülésre hívatta össze. Temesujfalun át elsőnek a 31. gyalogezred vonult keresztül zenével. Lefuvás után az összes ezredek a megjelölt vasuti állomásokra indultak.

A trónörökös a megbeszélés után elbucszott *Beck* báró vezérkari főnöktől, a vezérkartól és az attaséktól, azután *Gelb* alezreddessel, *Rémy* sorhajóhadnagygyal kocsira ült és Temesujfalun át a pályaudvarra hajtatott, ahol *Molnár* Viktor főispán és *Cabdebo* Gergely alispán fogadták. A főherceg *Molnár* főispánhoz így szólt:

— Vége van a hadgyakorlatnak. Nagy hőség van és azért fuvattam le előbb, hogy a katonaságot kíméljük. — A főherceg kérdezte a főispánt, hogy volt-e a mai gyakorlaton, mire a főispán azt válaszolta, hogy igen, künn volt. Erre a főherceg kérdezte: Ugy-e szép volt?

Később a pályaudvarra jött *Waldstätten* gyalogsági felügyelő és *Zselénski* Róbert gróf. A főherceg rövid beszélgetés után a pályaudvaron az őrház előtt leült és szivarozva beszélgetett, majd táviratot adott fel.

Tíz óra 40 perckor jelentették, hogy a vonat előállott. A főherceg gróf *Zselénski*hez fordult és szívélyes szavakkal köszönte meg a vendéglátást. *Molnár* főispánhoz fordulva, teljes megelégedését fejezte ki a rend fölött és megköszönte a szép fogadtatást. Kijelentette, hogy igen jól érezte magát, mire a főispán azt válaszolta: Fenséged boldoggá tette Temes vármegyét megjelenésével. A trónörökös mosolyogva tiszteltgált. *Gabdebo* alispánnak is köszönetet mondott. *Waldstätten* a vonat elé gyült óriási köszönet zúgó éljenzései között a vonatra szállott, mely 10 óra 45 perckor indult el. A főherceg a nyi-

tott ablaknál barátságosan tisztelegve viszonzta a közönség lelkes üdvözlését. A főherceg innen egyenesen Bécsbe utazott.

— (Időjárás.) A helyzet általában van, amennyiben Közép-Európában a levegőnyomás süllyedt, a régi maximum lassan keletre húzódik és a La Manche csatorna fölé új maximum került. Európa délkeleti felében derült, meleg idő uralkodik. Zivatarok, esők voltak nyugati Európában, ahol a hőmérséklet is alacsonyabb lett. Hazánkban a száraz és meleg időjárás az utóbbi 24 órában is tartott.

Jóslat:
Nagyobbodó felhőzettel, helyenkint, főleg nyugaton, eső vagy zivatar várható, hősüllyedéssel.
Hőmérséklet: d. u. 2 óraker + 29.9 C. fok.

— (A király) fél 11 óraker hosszabb magánkihallgatáson fogadta gróf *Goluchowski* közös külügyminisztert. A király úgy volt, hogy kirándul Gödöllőre is, hogy Ferdinánd toskánai nagyherceg társaságában vadászszék, de ez a terv elmaradt. Ő Felsője e hó 9-én, szerdán utazik el a fővárosból.

— (Erzsébet-örökimádás-templom.) Az Erzsébet-örökimádás-templom-egyesület szeptember 10-én Erzsébet királyné halálának évfordulóján rendkívüli közgyűlést tart, melyre gróf *Pallavicini* Edéné és *Zichy* Nándor gróf elnökök aláírásával meghívókat bocsátottak ki. Ugyanezen uton értesítik a nagy közönséget, hogy az Erzsébet királyné emlékére emelendő *Örökimádás-templom* és zárdaépület tervezetere beérkezett pályaművek szeptember 10—25-ig a Budapesti Katolikus Kör dísztermében (IV., Molnár-utca 11.) kiállítatnak. A kiállítás nyitva van egész nap. Belépő díj nincs.

— (László főherceg emlékezete.) Tegnap volt nyolc éve annak, hogy László főherceg örök álomra hunyt a szemeit. A halálozás évfordulója alkalmából mint minden évben, az idén is tartottak gyászmisét a főherceg lelkiüdvéért a Szent István kápolna kriptájában. A gyászmise ma reggel 8 óraker volt s azt Kánter Károly apát, udvari plebános mondta. A kriptában felgyújtották az összes kandelabereket, a főherceg szarkofágját pedig elborították virágcsokrokkal. A szarkofág lábánál s fejénél két óriási koszorú volt, melyeket az alsóthi kertészetből két hivatalnok hozott a család részéről. A misén csekély számú közönség volt csak jelen, mely meghatotlan haladt el a szarkofág előtt, azután elhagyta ismét a sirböltöt.

— (Hetey püspök temetése.) *Hetey* Sámuel pécsi püspököt tegnap temették s temetése méltó kifejezése volt annak az általános gyásznak, amelyet a püspök halála Pécsen, az egyházmegyében és a legszélesebb körökben okozott. Mint *Pécsről* táviratozzák, a püspöki palota és a vártemplom előtti térséget már korán reggel ellepték az összes középiskolák és nevelő intézetek ifjúságai, a törvényhatóságok és valamennyi pécsi egyesület, amelyek élvezték a püspök jótékonyágát. A gázlámpák véges-végig gyászfátyollal voltak bevonva. A püspöki kápolnában elhelyezett ravatalt koszorúk beláthatatlan sokasága borította. *Schaumburg-Lippe* György uralkodóherceg reggel baranyai uradalmának igazgatójával, *Geidemann* Ottóval élővirág koszorút küldött, kék-piros-fehér szalaggal, amelyet hercegi korona és a herceg monogramja díszített. Özv. *Kállay* Bénié, a *Szögyény-Marich* László-család szintén küldtek koszorukat. A Tolnából érkezett koszorúk seregét el sem lehetett helyezni a kápolnában, amelyet az egész nap folyamán sok ezer ember, közöttük távoli falvakból idereseglett parasztok látogattak. Reggel nyolc óraker kezdődött a gyászünnepély a zsufolásig megtelt vártemplomban *Officium defectorum* elimádkozásával. A gyászszertartást *Kohl* Medárd püspök végezte. A küldöttségek a sanctuariumban foglaltak helyet. A legimpozánsabb volt Tolnavármegye küldöttsége, amelyben *Széchenyi* Sándor gróf vezetése mellett többek között *Perczel* Dezső, *Apponyi* Sándor és Géza grófok is résztvettek. Verőcevármegye *Chavrak* Levin főispán vezetése mellett küldött nagyobb deputációt. Az összes állami hivatalok testületileg vettek részt a temetésen. A központi és a teljes számban egybegyűlt vidéki papság háromnegyed kilenc óraker fogadta *Kohl* Medárd püspököt, aki a

papság élén a templomból a püspöki palotába vonult, ahol a koporsót az előcsarnokban helyezték el. A koporsó mellett helyezkedett el a papság egy része és a többi része a palota lépcsőcsarnokát lepte el, ahol a Venite egsummus zsolnárt énekelte. Beszterelés után a papság vállán vitte a koporsót a templomba, hol a középhajóban, a népoltár előtt felállított ravatatra helyezték. *Kohl* Medárd püspök itt rekviemet mondott, mialatt a székesegyházi énekkar *Mitterer* rekviemjét adta elő. Ennek elhangzása után következett a négyszeres abszolutió, mire a koporsót bevitték a templomba, hol a beszterelést végző püspök még egyszer megáldotta az elhunytat, kit néhai *Király* József és báró *Szepesy* Ignác püspökök sirja fölött ázott fülkében helyezték el a város összes harangjainak zugása mellett.

— (Három Rákóczi-ünnepély.) Vasárnap tartotta Nagy-Kálló város közönsége Rákóczi-ünnepét, amely alkalommal a város szépen fel volt díszítve. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött. A diadalkapunál *Mezőssy* képviselőt bandérium üdvözölte. Az ünnep *Mezőssy* mondott Rákócziról és koráról a nagyszámú ünneplő közönség jelenlétében beszédet, amelyvel nagy lelkesedést keltett. Az ünnep után száz terítékű banket volt. — *Zólyom* sz. kir. város a tegnapi napot szintén hazafias ünnepé avatta. E napon ünnepelte Rákóczi diadalainak 200 éves emlékét. A város zászlódiszt öltött. Reggel zenekar járta be az utcákat a Rákóczi indulóval. Reggel 9 óraker ünnepi istentisztelet volt az ev. templomban. Délután néppünneplőt tartottak, a köztéren pedig ének és szonoklat volt. Este kivilágítás és társasvacsera fejezte be a nagyszabású ünnepélyt. Az ott időző egyetemi ifjúság művészi színvonalon álló hangversenyt rendezett. Itt a Mikolth néven ismert költő dr. *Mikler* Gusztáv ottani ügyvéd tartott lendületes szonoklatot.

Temesváro is tegnap tartották a Rákóczi-ünnepet. Az ünnepélyre *Lovászy* Márton, *Ráth* Endre és *Lengyel* Zoltán képviselők a gyorsvonattal érkeztek le. A jogászfjúság a pályaudvarnál várta az érkezőket és a fellobogozott városba kísérte. Az ünnepély programmszerűleg a *Vigadó*ban folyt le. *Lovászy* Márton ünnepi beszédében Rákóczi hamvainak hazavitelét és a becstelentő törvény eltörlését követelte. Beszédében felszólította a közönséget a nemzeti jogok és követelések tántoríthatlan védelmére. *Lengyel* Zoltán az obstrukcióról beszélt. *Ráth* Endre a magyar szabadságért és a függetlenségért kelt sikra. A jogászok a vendégek tiszteletére banketet rendeztek, amelyen számos ügyvéd is résztvett.

— (Az interparlamentáris konferencia.) Tegnap nyitották meg Bécsben az interparlamentáris konferenciát. Szombaton az interparlamentáris unió tagjai gróf *Harrach*, az urakháza tagjánál estére voltak hivatalosak, amelyen számos külföldi megbízott, köztük kiváló parlamenti férfiak voltak jelen. Az osztrákok közül jelen volt dr. *Pléner*, gróf *Schönbörn*, *Gniewosz*, *Herold* és *Pacak*, ott volt továbbá *Apponyi* Albert gróf, a magyar képviselőház elnöke. Miután a vendégek a feldíszített palotában egybegyűltek, dr. *Pléner* beszédet mondott, amelyben gróf *Harrach*nak és ne-jének kifejezte a vendégek köszönetét a vendéglátásért. Gróf *Harrach* hosszabb francia beszédben válaszolt és boldognak mondotta magát, hogy az interparlamentáris unió tagjait házában fogadhatja. Reméli, hogy a békeideál végre győzedelmeskedni fog. Az interparlamentáris egyesület tanácsa ma délelőtt az összes tagok jelenlétében *Pléner* Ernő, az urakháza tagja elnöklésével, hosszabb ülést tartott, amelyen véglegesen megállapították a holnap kezdődő konferencia napirendjét, még pedig a következőkben:

I. Elnök és alelnök választása. II. a) Az osztrák csoport határozati javaslata a hágai állandó választott bíróság tárgyában. (Előadó báró *Pirquet*.) b) A dán csoport indítványai a hágai konferencia határozatainak 27. cikke magyarázatáról. (Előadó *Baier*.) c) Választott bírósági klauzula felvétele az összes új kereskedelmi szerződésekre, előadó *Gobat*. d) A hágai konvenciónak a nemzetközi viszályok békés elintézéséről szóló 2. és 3. cikkeinek magyarázata, *Le bons offices*, (előadó *Gobat*.) e) Pánamerikai unió, összeköttetés létesítése e közt és az interparlamentáris

unió közt, (előadó *Bernaert*.) f) A hágai kongresszus tárgyalásainak újból való megindítása, (előadó *Bernaert*.) III. A skandináv államok semlegessége, (előadó *Horst*.) IV. Az interparlamentáris tanács 1901 szeptember 2-diki határozatának jóváhagyása a hágai konvenció végrehajtása ügyében. V. Az interparlamentáris iroda jelentése és jelentés a sajtó-unió teréről, (előadó *Gobat*.) VI. Az interparlamentáris tanács tagjainak megválasztása. VII. A legközelebbi konferencia ideje és helye. VIII. Esetleges speciális indítványok.

Megemlítettük, hogy a konferencia tagjai Budapestre is lerándulnak. Mint a *Politikai Ertesítő* jelenti, gróf *Apponyi* Albert, az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának elnöke, tekintettel az idő rövidségére, csak hírlapi uton intézi a magyar törvényhozás mindkét házában tagjaihoz a következő értesítést:

«A Bécsben megtartott interparlamentáris konferencia befejeztével az idegen államok törvényhozói közül mintegy 150-en Budapestet is megítézik látogatásukkal és ez alkalomból folyó hó 10-én, csütörtökön délután 5 óraker a magyar törvényhozás palotáját tekintik meg.

Mint az interparlamentáris szövetség magyar csoportjának elnöke ezen értesítést azzal a kéressel hozom törvényhozó társaim szives tudomására, hogy e látogatás órájában a parlamenti épületben minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Különösen felkérve a törvényhozó urak között a magyar interparlamentáris csoport tagjait, hogy a házigazdai tisztt betöltésében nekem segédkezni méltóztassanak. Budapest, 1903. szept. 7-én.

Tisztelettel

Apponyi Albert gróf,
az interparlamentáris szövetség
magyar csoportjának elnöke.»

Az interparlamentáris konferencia rendező bizottsága — mint a *Politikai Ertesítő* jelenti — a következő felhívást teszi közzé:

«Tisztelettel kérjük a magyar törvényhozás tisztelt tagjait, hogy azok, kik a külföldi törvényhozók tiszteletére a Park-klubban pénteken, szeptember 11-én rendezendő estélyen résztvenni kívánnak, meghívóikat, illetőleg részvételi jegyeiket a képviselőház háznapji hivatalában kivenni, illetve megváltani sziveskedjenek.

A jelentkezés záros határideje a háznapji hivatalban vagy a Park-klub titkári hivatalában szeptember 10-én, csütörtökön este van.

Az interparlamentáris konferencia rendező bizottsága.»

— (A Párisi Áruház katasztrófájához.) *Lung* György tanácsos még ma is dolgozik azon a jelentésen, amelyet a tanuk kihallgatása alapján *Matuska* Alajos helyettes polgármester számára készített. Ez a jelentés főleg azokra a kérdésekre terjed ki, hogy a tűzoltóság nem követette-e el mulasztást vagy hibát és hogy az emberélet mentése körül elkövetett-e minden lehetőt. Kiterjeszkedik ezenkívül a jelentés arra a körülményre, hogy kiknek a hibája miatt nem építették meg azt a választó-falat, amelynek az lett volna a hivatása, hogy az üzlethelyiséget elkülönítse a kapualjtól. Végre azt vizsgálta meg *Lung* tanácsos s arra nézve tesz jelentést, hogy a tűzrendészeti ellenőrzés hiányosságáért kit terhel a felelősség. Ez a jelentés nem kerül a közgyűlés elé, hanem alapjául szolgál a jövőbeli fegyelmi eljárásnak. A közgyűlésen, ugyancsak *Lung* tanácsos jelentésének felhasználásával, *Matuska* Alajos alpolgármester szóbeli jelentést fog tenni.

*

A Rókus-kórházban a tűzkatasztrófa betegei közül most csupán csak kettőt ápolnak még: *Spira* Adólt és *Mátyás* Gizellát. *Korbinyi* Emma napok előtt, *Glück* Sándor pedig tegnap hagyta el a kórházat. Mindkettő teljesen gyógyult. *Mátyás* Gizella is nemsokára fölépül és a *Spira*-leány állapota is teljesen kielégítő.

— (Huszárok az aradi vértanuk szobra előtt.) Aradról jelentik a következő kedves esetet: Tegnap délután a vasut felől a Maros-híd felé tartva száguldott egy század közös huszár, a hadgyakorlatról jövet. Mikor a Szabadság-térre torkoló *Atzél* Péter utcából előbukkantak, a művészi alkotásu szabadság-szobor szemmel láthatólag lekötötte a huszárok figyelmét. Ezt a parancsnokló tiszt is észrevette s mikor a szobor mellett elhaladtak, «*Vigyázz!*»-t vezényelt s hangosan odaszólt a századnak:

— *Ez a tizenhárom vértanu szobra!*

Aztán elváltak...

— (Házasság.) Tóthvárad *Kornis* Elemér író szeptember 5-én lépett házasságra az I—III. kerületi anyakönyvvezető előtt *Hollmayer* Vilma urnóval. Kéz kir. mérnök özvegyével.

— (Háromszáz ember kivándorlása.) Meglepő hír érkezik Torontálmelegéből. A vármegye mintegy hat községéből ugyanis egyszerre háromszáz ember készül Amerikába vándorolni. A legtöbb kivándorló Perjámos, Pészak, Lovrin, Egres, Nagyósz, Sáralfalva és Rác-Szt.-Péter községekből való. A szegény földmivéseket titokban működő kivándorlási ügynökök vették rá az amerikai utra. Az indulás napja szeptember 6-ára volt kitűzve s eddigi megállapodások szerint az összes kivándorlók Temesvárott találkoznak, ahol vonatra ülnek. A kivándorlást a legnagyobb titoktartás mellett készítették elő az ügynökök. A javarészt szegény földmivések a fővezetőről is csak annyit tudnak, hogy az perjámosi ember, de hogy milyen állásban van, kikkel érintkezik, nem is sejtik. Jellemző az is, hogy sok utraindulónak egyenként nincs több pénze, mint 300—400 korona, ami az utiköltséget alig fedezi. De azonkívül annak is ki vannak téve a kivándorlók, hogy mielőtt amerikai földre lépnek, visszaparancsolják őket, mert nem rendelkeznek azzal a minimális tőkével, amelytől az Egyesült-Államok a partraszállás engedélyét függővé teszik.

— (A lippai adóhivatali sikkasztás.) Megirtuk, hogy *Kovács* Ferencet, a lippai adóhivatal pénztárnokát sikkasztás miatt letartóztatták. Az elsikkasztott összeg azonban nem tízezer korona, hanem csak ötezer korona, mint az a pénztár rovacsolásánál kiderült. Kovácsot tegnap a temesvári ügyészség fogházába utalták be. Lippán általános sajnálkozást keltett Kovács esete s különösen nagy a részvét nagyszámu családja iránt. Kovács sikkasztásából kifolyólag tegnap letartóztatták *Schwerteczký* Géza adóellenőrt is, akit az ellenőrzés körül mulasztás terhel.

— (A hivatalos körök és Csányi találmánya.) Csányi Henrik találmánya iránt már az egész világ érdeklődik, most pedig a hivatalos körök is informáltatják magukat a találmányról. A kereskedelmi miniszterium iparfejlesztő osztályának vezetője, *Hegyeszhalmy* Lajos osztálytanácsos kérésére Csányi Henrik tegnap délelőtt megjelent a miniszteriumban, hogy találmányát bemutassa. Gróf *Wickenburg* államtitkár, *Söpkéz* Sándor műegyetemi elektrotechnikai tanár és *Hegyeszhalmy* osztálytanácsos társaságában várta Csányit, aki kezében hozta az alig két kilogramm súlyu elemet. Az elem valamivel kisebb egy rendes téglánál és külön a mai bemutatásra készült börtökbe volt silyesztve. Maga az elem külsejére alig különbözik az ismert Bunsen-elemekről. A bemutatkozás után Csányi Henrik egy üvegben magával hozott alkohol-cianoxiddal félig megtöltötte az elemet és menten bekapcsolta a tizenyolc körtét, melyek mindegyike azonnal izzásba jött. Az egész eljárás alig tartott két percig. Az államtitkár kijelentette, hogy a találmánynak a postánál, távirónál és vasutnál mielőbb való alkalmazását el fogja rendelni. A kereskedelmi miniszteriumból Csányi a honvédelmi miniszterium palotájába ment, ahol *Kolossváry* Dezső honvédelmi miniszter is megjelent. Az elsőtűtött nagy teremben Csányi működésbe hozta elemét és szabatos előadásban magyarázta annak jelentőségét. A miniszter megkérte Csányi Henriket, hogy találmányát mutassa be a közös hadügyminiszternek is, mert esetleg a tengerészetnél, tűzérségnél és a műszaki csapatoknál alkalmazhatják.

— (Ganzgyári sztrájk.) A Ganz-gyár sztrájkoló munkásai érdekében tegnap népes gyűlés volt a Városligetben. Résztvettek a gyűlésen az összes budapesti éremunkások s kimondták, hogy pártját fogják a sztrájkoló vasöntőknek. Azt is kimondták a gyűlés tagjai, hogy nem dolgoznak olyan munkán, amely a Ganz-gyárból származik más műhelybe s ha főnökeik kényszerítik őket a Ganz-gyár kisegítésére, akkor valamennyien kimondják a sztrájkot.

— (Tűzek.) Az éjszaka tizenkét óra tájban egyszerre biborpir öntötte el az eget, majd tűzoltók trombitaharsogása verte fel az éjszaka csendjét. Csakhamar óriási tűz hirtelen futotta be a főváros éj-

szakai életét. A tűzoltók is három órással vonultak ki. Mindössze pedig az történt, hogy Rákossfalva határában, a Fehér-úton egy szérus kertben meggyulladt egy szénakazal, amely hatalmas lánggal elégett. A tűzoltók minden veszedelemnek gyorsan az elejét vették. — Ma délelőtt tíz óra tájban a Lehel-utcai szekerész kaszárnyában a II. számú istálló teteje kigyulladt. A tűzoltóknak nagy tüzet jeleztek, így tehát öt órással vonult ki. A II., V., VI., VII. kerületi, továbbá a központi tűzörség, amelyek hamarosan lokalizálták a veszedelmet. Az istálló tetejének egyrésze és a padlásán felhalmozott széna elégett.

— (Betörés.) Az éjszaka betörők jártak *Gavora* József Molnár-utca 11. szám alatti egyházszerkereskedésében, ahonnan egy Mária-képről ellopták a drágakövekkel kirakott koronát, egy színes kövekkel kirakott lámpa előrészt, egy színes kövekkel kirakott bronz szentségtartót ezüst lunával, egy sima bronz kelyhet, egy bronz egyházi gyertyatartót, selyem szövetet és arannyal beszótt szövetet.

— (Véres asszonyrablás.) A leányrablás hazájában, Tiszántulban, *Szerb-Klári* község határában tragikus eset történt. Ezúttal azonban asszonyrablásról van szó. Az eset a következő: *Damiloics* Milán klári lakos leányának sok udvarlója volt a faluban s a többi között *Marinkovics* Szvetozár és *Dinácsky* Jócó legények is odáig voltak a leányért. Két héttel ezelőtt azonban a szép *Damiloics*-leány férjhez ment egy ittebei legényhez. Minap a fiatal házaspár eljött Szerbkláriba szüleinek látogatására s *Marinkovics* és *Dinácsky*, az asszony régi udvarlója, szintén találkoztak az asszonnyal. A két legény erre elhatározta, hogy elrabolják az asszonyt. Este felé indult haza Ittebére a fiatal házaspár. Mikor a kukoricatöldek között elhaladtak, egyszerre csak elébük ugrott a két legény és a menyecskét megragadták, hogy magukkal vonszolják. A férj kést rántott felesége védelmére, mire a házaspár és a rablók között dulakodás támadt. A *Dinácsky*-fiu egy döfessel szíven találta az asszonyt, aki férjét védelmezte. Az asszony rögtön elesett. Amint a férje ezt észrevette, rávetette magát a gyilkosokra és *Dinácsky*-t halálosan meg is sebezte, de eközben ő is oly sérülést szenvedett, hogy életbenmaradásához alig van remény.

SZINHÁZ.

* A korbács. A *Vigszínházban* szombaton este először, tegnap másodszer került színre a «Korbács», *Hennequin* és *Bilhaud* bohózata. A színház vezetősége ugylátszik a még mindig huzódó nyári szezon kevésbé válogatós közönségére számított, midőn ezt az izléstelenséggel határos burleszk darabot színre hozta, melynek szövege nemhogy művészi feladatot rótt volna a színészekre, de ellenkezőleg: cirkuszba való ugránczokra kárhóztatta őket. A második felvonás fináléja valóságos csata, melyben az exotikus szereplők a korbácson elkezdve egészen a seprűig és a piszkafáig minden elképzelhető fegyverrel landszakolják egymást. A darab szereplői friss kedvvel s ambícióval játszottak, nem az ő hibájuk, ha ahelyett, hogy komikusak lettek volna, szánalmasakká váltak. *Góth* egy ügyefogyott férj, *Balassa* vizsgálóbíró, *Tanay* a házibárát szerepébe ölték igyekezetüket. Jó volt *Hunyadi* Margit anyósa s a végtelenségig burleszk a *Nikó-Vendrey-Kertész-Makrócziné* spanyol együttese. *Hegedűsnek* kis szerepe volt. Az estén mutatkozott be a fővárosi közönségnek *Harmat* Hedvig, a színi akadémia végzett növendéke, egy szánalmasan passzív szerepben. Szép színpadi alak, jól beszél és mozog a deszkákon, de tehetségéről véleményt alkotni ez után a szerep után nem lehet. A fordítást *Molnár* Ferenc végezte, nála szokatlan szellemtelenséggel. Egy pár férfikompániába való vicc a darab egész szövegbeli humora. A színházat egészen megtöltő közönségnek tetszett a darab... (M—y)

* Népszínház. A *Bob herceg* szerepében mutatkozott be tegnap, mint a színház szerződött tagja, a fővárosi közönségnek *Komlósi* Emma. A kellemes hangú szubrettet a közönség szívesen fogadta

s többször megtapsolta. A többi szereplő a régi, róluk már nincs mit mondanunk a 101-ik előadás után.

* Városligeti Nyári Színház. Teljesen megtelt ház előtt adták szombaton Feld színházában a «Nebántsvirágot», *Hervé* örökszép zenéjű operettjét. A rendkívüli érdeklődésnek meg volt a maga oka. *Szojyer* Ilonka, az Operaház ifjú szubrett-primadonnája játszotta *Denise* szerepét ezúttal először. Nagyobb rutinnal és közvetlenséggel kreálták már a *Nebántsvirág* szerepét, de szebb énekelődást, mint amilyen volt a *Szojyer* Ilonkánál, még nem hallottunk. Űde, bájos volt játéka és a többi szereplők igyekeztek az előadást nivón tartani. Különösen említésre méltó *Bónis* Lajos, a másik vendég, ki *Champlatreux* szerepében lépett fel s előkelő intelligens színésznek bizonyult. A hangja lágy, kellemesen csengő, a játéka diszkrét s otthonosan mozog a színpadon.

* A falu rózsája. *Pintér* Imrénének ilyen című népszínművét mutatták be vasárnap este a Fővárosi Nyári Színházban. Kissé szokatlan, hogy bemutató előadást vasárnap estére tűzzenek ki, de a számítás jól vált be, mert az ünnepi publikum lelkes hangulatban nagy külső sikert szerzett az új darabnak. A címszerepet a «falú rózsáját», akiért apa és fiu megbomlik, *Sugár* Aranka játszotta, a szerelmes fiu szerepét maga a szerző, *Pintér* Imre vette át. A dalok, melyeket *Müller* Máttyás szerzett a darabhoz, szintén tetszetek.

SPORT.

Alagi futtatások.

— Szeptemberi meeting II. és III. nap. —

Tegnap végre nagy közönsége volt ismét a versenytereknek, de a futamok egészen hétköznapi keretben mozogtak. Kevés lovat indítottak valamennyi versenyben s hogy mégis érdeklődött a közönség egyik-másik verseny iránt, az *Szemere* Kálmán százasnak köszönhető, aki Amerikából visszatérve, tegnap mutatta be tanulmányutjának eredményét.

Kétszer szállt nyeregbe, az első s az ötödik futamban és mindkét ízben fényes lovaglást produkált. Előbb *Páfrány*-nyal szorította meg az Alagon messze kimagasló *Szemermes*-t, mely második lett, azután pedig a szombaton oly rosszul futott *Bordereau*-nak szerezte meg mesteri lovaglásával a győzelmet a 2 reával fogadott *Gyömbér* ellen.

Négy bukás is volt a két utolsó versenynapon s ezek közül legveszedelmesebbnek látszik a *Csomporé* a tegnapi Ujonc-versenyben, kire, miután *Sehogy*-gyal elbukott, Va banque ráugrott, de szerencsére eltekintve néhány zuzódástól, ennek sem lett komoly következménye.

Negyedik nap.

Holnap ismét urlovasok dominálják a helyzetet, kik ismét négy versenyben lovagolhatnak. A nap főversenye a *Conjutor* akadályverseny lesz, amelyben előreláthatólag csak két ló fog indulni s ezek közül is *Tromf* szinte verhetetlennek látszik. Az egyes futamokra jelöljeink ezek:

- I. *Windfall*—*Biztos*—*Alleeveil fidel*.
- II. *Tromf*.
- III. *Gaudibunda*—*Mirage*.
- IV. *Mirage*—*Agnes*—*Páfrány*.
- V. *Szemermes*—*Hastrmann*.
- VI. *Csiriz*—*Szemes*—*Der Izé*.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Petíció-tárgyalás. Az Ipolyszalkán 1902 július 28-án megtartott időközi képviselőválasztáson *Jakabfi* István választatott meg képviselőnek. A kisebbségben maradt *Konkoly-Thege*-párt néhány főembere *Toldy* István és társai útján megtámadták a mandátumot s a választás érvénytelenítése miatt petícionáltak. A Kuria a lefolytatott választás megvizsgálását elrendelte s a vizsgálattal a budapesti táblát bízta

Törvényesen védett

„Bob-csemege”

a legkellemebb hashajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Muzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrásy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházszemben, Fodor J. Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roih, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrásy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

meg. A folyamatba tett vizsgálat befejeztetvén, a Kuria a folytatolagos tárgyalást f. évi október hó 27-ére délelőtt 10 órára tüzte ki, amelyre a megválasztott képviselőt, Jakabfi Istvánt is meghívta. A Kuria választási tanácsának elnöke Vavrik Béla, az ügy előadója Bolgár Emil kuriai bíró lesz.

NYILTTÉR. *) Vérgyógyítás. Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál.** Biztos védelem széthűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézetben kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A kolozsvári állatkiállításról. *Darányi* Ignác földművelési miniszter a következő táviratot küldötte *Bánffy* György gróf kiállítási elnökhöz: «Élénk sajnálatomra a kiállításon nem lehetek jelen. Ez azonban nem tartóztathat vissza attól, hogy egybegyűlt gazdatársainknak legszívesebb üdvözlőlevelét és szerencsekívánataimat ne küldjem.» *Bánffy* György gróf azonnal táviratozott a miniszternek és megköszönvén a gazdatársak nevében a megemlékezést, őszinte szívből jövő hálájuknak és ragaszkodásuknak adott kifejezést. A díjak egy részét, 11.800 korona értékben a földművelési miniszterium adományozta. A *tenyészszarvasmarha-kiállításnál*, a gulyabeli tenyésztés csoportos kiállításánál az első, 500 koronás díjat *Sperker Ferenc*, a második, 400 koronás díjat *Wass Béla* gróf, a harmadik, 300 koronás díjat a *Radnóthy-uradalom* teheneiért ítéltek oda. Az első díj arany, a második ezüst-éremmel járt. Díjat nyertek itt még *Somogyi Albert* és *Leszlay Ferenc*. A három éven felüli tenyészbikák után kitűzött díjakat *Sárd*, *Nagy-Sarmas*, *Fehérd* és *Darlau* községeknek ítélte oda a bizottság. A két éven felüli tenyészbikákra kitűzött díjak közül a nagyobbakat *Sperker Ferenc*, gróf *Wass Béla*, a *Radnóthy-uradalom* nyerték el, a tenyészlovak díjazásánál az aranydíjak báró *Bánffy Ernő*, a *Szapanyos-testvérek*, *Kolozsvári József* és báró *Bánffy Albert* között oszlottak meg. A tenyészlovak egyes fajtáinál jutalmat kapott báró *Wesselényi Béla*, gróf *Teleki Artur*, *Sándor Pál*, *Gombos László*, *Verzár Mihály*, gróf *Bánffy Albert*. A juhkiállításán díjat kapott *Gajzágó Tivadar*, gróf *Bethlen Ödön*, báró *Bánffy Ernő* és gróf *Teleki Géza* örökösei. Zsirsertések után díjakat kapott báró *Bánffy Ernő*, *Szatmáry István*. A hussertés díjai a *Radnóthy-uradalom*, gróf *Teleki Gyula*, gróf *Teleki Géza* örökösei és gróf *Bethlen Ödön* között oszlottak meg.

A szervezkedő gazdák. A földművelésügyi miniszter a *nyiregyházi gazdaszövetség*, a *fraknoi bortermelők egyesületének*, a *ceglédi kisbirtokosok és szőlőtermelők egyesületének* és a *Szépnyir Beszterce-Naszód vármegyei községben megalakult pinzgauai szarvasmarha tenyésztési egyesület* alapszabályait jóváhagyta.

A munkaközvetítő intézetből. A budapesti ipari munkaközvetítő intézetnél a folyó hó 4-iki kimutatás szerint 5235 munkás keresett foglalkozást különböző iparágakból. Munkát kaphat Budapesten: 1 műtővős, 1 rostás, 1 szítás, 3 pincér, 2 szűcs, 10 mázoló, 10 szobafestő. Vidékre: 15 szűcs, 3 kalapos, 40 cipész, 10 szabó, 10 mázoló, 15 fodrász, 1 keztyűs, 8 kályhás, 206 asztalos, 30 bognár, 6 fényező és nerverges, 49 kádár, 5 takács, 4 kötélgyártó, 9 könyvkötő, 2 kosárfonó, 3 kelmefestő, 3 paszományos és 1 gombkötő. Keresnek továbbá: harisnyakötőket, amerikai géphez berakondókat, könyvkötőket, fehérnemű varrókat, cukrászdába boltileányt, cipőtűzőket és fehérnemű-vasalókat. Inasfiukat felvesznek: aranyműves, asztalos, bádogos, cipész, fényező, lakatos, férfi és női szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanulóleányokat pedig felvesznek: könyvkötők, paszomány-készítők és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben, VIII. kerület, József-körut 36. szám alatt.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 35.000 mm. tartott áron.

Készárúzet.

Uj-Buza:

Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 7.775 korona, 300 mm. 81 k. 7.75 korona, 100 mm. 79.5 k. 7.75 korona, 100 mm. 79 k. 7.75 korona, 200 mm. 81 k. 7.75 korona, 700 mm. 81 k. 7.75 korona, 600 mm. 81 k. 7.725 korona, 600 mm. 80.5 k. 7.70 korona, 200 mm. 80.5 k. 7.75 korona, 100 mm. 80 k. 7.775 korona, 300 mm. 80 k. 7.75 korona, 600 mm. 80 k. 7.80 korona, 300 mm. 80 k. 7.825 korona, 100 mm. 80 k. 7.825 korona, 500 mm. 80 k. 7.70 korona, 100 mm. 80 k. 7.80 korona, 100 mm. 80 k. és 100 mm. 79.5 k. 7.75 korona, 200 mm. 80 k. 7.70 korona, 1000 mm. 79.5 k. 7.80 korona, 200 mm. 79.5 k. 7.65 korona, 500 mm. 79 k. 7.75 korona, 100 mm. 79 k. 7.75 korona, 200 mm. 79 k. 7.75 korona, 100 mm. 79 k. 7.70 korona, 100 mm. 79 k. 7.65 korona, 20 mm. 78.5 k. 7.625 korona, 100 mm. 78.5 k. 7.625 korona, 100 mm. 78.5 k. korona, 100 mm. 78 k. 7.70 korona, 100 mm. 78 k. 7.575 korona, 400 mm. 78 k. 7.65 korona, 200 mm. 77 k. 7.55 korona, 100 mm. 77 k. 7.50 korona, 100 mm. 76.5 k. 7.50 korona, 300 mm. 76 k. 7.10 100 mm. 75.5 k. 7.45 korona, 300 mm. 81 és 100 mm. 80 k. 7.825 korona, 150 mm. 81 k. és 150 mm. 80.5 k. 7.75 korona.

Hartai: 925 mm. 78 k. 7.70 korona.

Pestmequevidéki: 500 mm. 82 k. 7.75 korona, 900 mm. 82 k. 7.80 korona, 200 mm. 80 k. 7.70 korona, 150 mm. 80 k. 7.722 korona, 1000 mm. 80 k. 7.70 korona, 100 mm. 80.2 k. és 100 mm. 79 k. 7.672 korona, 200 mm. 79.5 k. 7.65 korona, 1000 mm. 79 k. és 1000 mm. 78.6 k. 7.575 korona, 200 mm. 79.5 k. és 200 mm. 81 k. 7.65 korona, 300 mm. 79 k., 100 mm. 77 k. és 150 mm. 78 k. 7.625 korona, 100 mm. 78 k. 7.75 korona, 3850 k. 77 mm. 7.675 korona, 200 mm. 77 k. 7.55 korona.

Tolnai: 2830 mm. 77.5 k. 7.625 korona.

Pancsovai: 2000 mm. 76 k. 7.30 korona.

Becskerki: 150 mm. 76 k. 7.30 korona.

Rozs: 1300 mm. 6.27 korona, 500 mm. 6.25 korona, 200 mm. 6.10 korona, 100 mm. 6.07 korona, 100 mm. 6.00 korona.

Arpa: 200 mm. 5.67 korona, 200 mm. 5.55 korona.

Zab: 100 mm. 5.67 korona, 200 mm. 5.65 korona.

Érték-tőzsde.

A belpolitikai helyzet kedvezőbb megítélése folytán az irányzat már az előtőzsdén javult s az emelkedés a déli tőzsdén is kitarított. A járadékpiac szintén javult.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	642.50	645.—	646.25	—.—
Magyar hitel	712.—	713.50	714.50	—.—
40/0 koronajáradék	97.85	97.95	97.95	—.—
Leszámitolóbank	442.—	443.—	443.—	—.—
Jelzálogbank részv.	507.—	507.—	507.—	—.—
Rimamurányi	454.—	454.—	454.—	—.—
Allamvasut	651.—	652.50	652.50	—.—
Városi villamos	300.50	300.50	300.50	—.—
Budapesti Közut	600.—	600.—	600.—	—.—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	647.—	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelrészv.	716.50	—.—	—.—	—.—
40/0 koronajáradék	98.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitolóbank	443.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálogbank részv.	507.—	—.—	—.—	—.—
Rimamurányi	458.—	—.—	—.—	—.—
Allamvasut	654.—	—.—	—.—	—.—
Városi villamos	302.—	—.—	—.—	—.—
Budapesti Közut	601.—	—.—	—.—	—.—

REGÉNY-CSARNOK.

Balkáni képek.

Közli: Skender Bég.

(Folytatás.)

Es keretnek azért választottam az ötvenes évek keleti bonyodalmának némi halvány ismeretét, mert hiszen úgy gondolom, hogy amint nekem jólesik emlékezni a régiokról, úgy minden jó magyar érdeklődő fogja olvasni azokat az eseményeket, amelyek a szomorú világosi katasztrófa után következtek s emlékébe vési ama derék hazafiak nevét, akik a száműzetés keserű kenyerének fogyasztása közben sem szüntek meg hazájuk érdekében mindent elkövetni, amit a jó ügyre hasznosnak hittek.

Nem rajtuk mult, hogy törekvésüket siker nem koronázta. Másképpen volt megírva a történelem könyvében. De annyi bizonyos, hogy a krimi hadjárat — bár világpolitikai esemény volt — néhány lappal gazdagította a magyar nemzet történetének eseményekben bővelkedő könyvét is.

*

Ezek után pedig — amint már jeleztem — olyan ember szavai után mutatom be a mohamedán családi életet, aki e tekintetben a legilletékesebb, miután a saját családi életét rajzolta meg az alábbiakban.

Ez az ember báró Stein Miksa, volt negyvennyolcas honvédtábornok, ki a szabadságharc vérfelajzása után török földre menekült; ott áttért az izlamra és családot alapított.

Am nem tartom fölöslegesnek e nevezetes férfit magát is bemutatni, már csak azért sem, mert szabadságharcunkban majdnem világraszóló szerep jutott neki, olyan, amelyben ha sikerül eljárnia, végzetes fordulatot adott volna az egész szabadságharcnak...

Báró Stein Miksa nem volt magyar ember — 1810-ben született Galiciában. Apja es. kir. tábornok volt s kiváló helyet foglalt el a tábornokban. A bárói rangot is a csataterén szerezte. Fiát a bécsi katonai akadémiában neveltette, honnan az ifju Stein a mérnökkarhoz került.

A Magyarországon kitört szerb zavargások idején Péterváradon állomásozott, itt nevezte ki őt Hrabovszky altábornagy hadsegédévé s ez állásában esküdött fel a magyar alkotmányra.

Később, mikor az osztrák érzelmi tisztak elhagyták a nemzeti ügyet, Stein hű maradt az alkotmányra letett esküjéhez s így került Mészáros hadügyminiszter oldalára mellé, hol a hadszervezésben és a haditervek kidolgozásában kitűnő erőnek bizonyult, amiért aztán gyors előléptetésben volt része. A kormány vezérkari főnökévé nevezte ki ezredesi rangban.

Csak hogy Stein ezredes nemesak haditerveket készített, hanem politizált is. Kossuth politikáját titokban mindig ellenezte. A függetlenségi nyilatkozatot pedig határozottan elítélte s egyben egy örült tervet szót.

Tudta jól, hogy sokan vannak, akik készek volnának valamelyes előny fejében kibékülni Ausztriával, azonkívül, hogy már ekkor létezett egy úgynevezett «békepárt» is, amely azonban az engedmények terén még sem ment volna ilyen messze s csak tisztességes feltételek mellett lett volna hajlandó lemondani az önvédelmi harcról.

Stein is ezekhez huzott s egyszerre csak előállott nekik azzal a bolond tervvel, hogy miután a Kossuth népszerűségét megtörni lehetetlen, enélkül pedig minden békés akció hiábavaló fáradság volna, legjobb lenne Kossuthot egyszerűen eltávolítani a pódiumról.

Ő, Stein vállalkozik rá, hogy egy éjszaka elfogja Kossuthot és kellő kísérettel átszállítja a török határon.

Ez a terv természetesen a békepárt tagjai előtt is olyan örületesnek tűnt fel, hogy nemesak hogy mellőzték, de még Steinnal is megszakítottak minden összeköttetést.

Természetes, hogy ezek után a Stein helyzete igen kényessé vált.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Sajátkészítményü férfiruha-áruház

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. szám (az Udvari-kávéház mellett).

Előre haladt idény miatt leszállított árak.

A szabott ár minden darabon látható. A szabott ár minden darabon látható. Dus választék fiu- és gyermekruhákban, piquet- és szövetmellényekben.

Kívánatra mintákat bérmentve küldök.

102

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1903. szeptember hó 8-án.

Nemzeti színház.

A bor.

Színmű 3 felv. Irtá Gárdonyi Géza. Kezdeté 7 óraker.

Népszínház.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzerzte Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 óraker.

Vígsház.

A korbács.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Hennequin és Bilhaud. Kezdeté fél 8 óraker.

Magyar színház.

A drótos ló.

Nagy operett előjátékkal 2 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Zenéjét szerzer Lehar Ferenc. Kezdeté fél 8 óraker.

Uránia.

Délután mérsékelt helyárrakkal:

Keleti-Svájc.

Kezdeté 4 óraker.

Este rendes helyárrakkal:

Szerbia.

160 színesen velített képpel és 20 mozgófényképpel. Irtá Strausz Adolf dr. Kezdeté fél 8 óraker.

Fővárosi nyári színház.

Délután fél helyárrakkal:

A koldusdiák.

Operette 3 felvonásban. Kezdeté 3 óraker.

Este rendes helyárrakkal:

Éjjeli menedékhely.

Jelenetek 4 felvonásban. Irtá: Gorkij. Kezdeté fél 8 óraker.

Városligeti nyári színház.

Délután fél helyárrakkal:

A kaméliás hölgy.

Dumas színműve 5 felvonásban. Kezdeté fél 4 óraker.

Este rendes helyárrakkal:

Szoyer Ilonka urhölgy, a m. k. operaház művésznője.

V. Káldy Mariska urhölgy és Bonis Lajos vendégfelléptével:

A böregér.

Operette 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 óraker.

Schoffola Ernő

A rugyantagartás meghonosítója.

Budapest, VI., Andrássy-út 2

Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre

árjogyzék ingyen.

— Alapított 1854. évben. —

Ablakvédő-, faredő- és redőntengely-gyár.

KALLAB V. Ruth József utóda

BÉCS

XVII., Hernalser Hauptstrasse Nr. 52.

XVII., Bergsteiggasse Nr. 28.

Arjogyzék kívánatra ingyen küldetik.

90 kr.

Minden órajavítás arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.

ŐS-BUDAVÁRA

Nyitva délután 6-tól reggeltől 4 óráig.

Ma, hétfőn, szeptember 7-én tündéri kivilágítás.

A nagy variété-színpadon a szenzációs új szeptemberi műsor. Helga Dumont fantasztikus tüzi-leány, Romulus trio erőművészek, Little Auright japán légzőművész, Grantó és Maud drótkötél-művészek, The 3 Roxinis amerikai excentrikusok, Ferenczy Zsófia, a magyar pacserita.

Elaine Ravensberg

angol operaénekesnő az ő esodaszép magyar énekével. — Folies-Comiques új magyar és német bohózat és Steinhardt. — Katonazene és különféle zenekarok. Belepő-díj 60 fillér. Kedvezményes jegyek a városi teozedékben kaphatók.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok.

Saját épületében kávéház és szálloda

ma megnyitott ujonnan átalakítva. Naponta kitűnő cigányzene. Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20%o engedmény. Tisztelettel

157 Veszprémi Steiner Sándor.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

REKORD

műintézet szövetkezet, mely hazai szegénysorsu akadémia-művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyujtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére, vállalkozók és ügy-nökök kizárásával. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyujt, az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. Jó munkáért mindenkor kezességet vállalunk bármely rossz fénykép után.

Arak minden utánfizetés nélkül.

Színes képek:

Életnagságu krétarajzok v. nagyítások

papírkérettel együtt ... 3 K.

Életnagságu pasztellfestmény papírkérettel együtt ... 6 «

Életnagságu olajfestmény ... 10 «

Vidékre utánvétellel minden kép után

1 korona csomagolási díj fizetendő.

Müterem:

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Lovogrin!

A világ legjobb amerikai hajvize, hajkihullás ellen, egyszerűs mind a legjobb hajnövesztő szer, ami mindent felül-mul, mi eddig létezett. — Nagy üveg 5 kor., kis üveg 2 kor. Ugyanilyen hatásu amerikai Lovogrin-szappan haj-növesztő 1 kor., Lovogrin-szappan májfoltt és szeplő ellen 1 korona.

Főraktár: BECK A. ALBERT

illatszerraktárában

V. ker., Sétatér-u. 5. (A Lipótvárosi szállodában).

LEGSEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEMAJTHATÓ VASÁGY 3KIVETHETŐ MATRAGGAL 10Frt. IACÉLSODRONY ÁGYBETÉT 5Frt.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz.

Arjogyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árúk kicséréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Uj gyógymód! * Uj gyógymód!

Betegeknek legjobban ajánlhatjuk

Dr. MITZGER hirneves intézetét

Budapest, VI., Teréz-körut 44., I. em.

Egyedüli intézet, hol a legelhanyagoltabb betegségek, bőr-, ideg-, vér-, ideggyengeségi, csuzos, reumatikus és belső kronikus betegségek a

122

Kataphorese

csodás uj gyógymód által oly lelkiismeretes alapossgal és tökéletes biztonsággal gyógykezeltetnek, hogy a tiszteletdíj teljes gyógyulás után is fizethető. Ezen áldásos gyógymódot, hogy szegényebb sorsuak is igénybe vehessék, a kik kétszeresen vannak egészségükre szorulva, az intézet naponkint 8-9-ig d. e. teljesen ingyen rendel. Ünne- és vasárnap d. e. 8-12, d. u. 2-4-ig. Levelekre díjtalanul válaszoltatik.

Magyar üvegbiztosító - társaság

Budapest, Váci-körut 31. sz.

biztosít tőkör-üvegtáblákat portálékban, üvegtételeket egész építményeknél, a legolcsóbb díjak és a legpontosabb leszámitolás mellett. Több évre szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Ügyes ügyökök kerestetnek.

Werndl-fegyverek

katonai puskaművesek által kipróbálva legjobb állapotban

Gyalogsági fegyver ... K 5.— 7.— 10.—

Rövid gyalogsági fegyver ... K 8.— 12.— 15.—

Lovassági karabély egészen új K 25.— 30.— 40.—

Töltények darabja ... K —, 10 —, 10 —, 10 —

Fegyverszij darabja ... K 1.— 2.— 3.—

Szurony hüvellyel darabja ... K —.60 1.— 1.50

Lefauchaux revolver ... K 4.— 6.— 8.—

Buldog revolver ... K 6.— 8.— 10.—

Fegyvereinkért jótállást vállalunk.

76

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udv. szállítók egyenruházati

intézete Budapest, IV. ker. Váci-utca 35. sz.

A „HARISNYAKIRÁLY”-nál

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körut 2. szám,

Kaphatók kizárólag az új divatu szürke nyíl harisnyák.

Párja 90 fillér, Párja 90 fillér

Mindenszó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés

ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Iskolaszolga,

törvényszerű fizetéssel és természetbeni lakással felvétetik. Határidő: okt. 1. Cím a kiadóhivatalban. 1984

Hivataliszolga,

500 kor. fizetéssel, 140 kor. lakáspénzzel és 60 korona ruhailletményvel javadalmazva felvétetik. Határidő: október 8. Cím a kiadóhivatalban. 1986

Egy szerény

igényű fiatal urilány előkelő családnál mint házi kisasszony alkalmazást keres. A háztartásba jártas és főleg jó bánásmódra reflektál. Cím a kiadóba. 2789

Művészies munka!

KLEIN ADOLF

férfi-szabó üzletében
Budapest, VI., Dessewffy-u. 23.
„Munkácsi”-hoz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 frittól feljebb gyapjuszövet maradékból. Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. Kívánatra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több évi tapasztalatot Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szereztem.

Divatos bicikli

15 frittól feljebb, ugyanott bicikli alkatrészek féláron kapható. VIII., Dobozi-u. 21. óránál.

Hasmenést

kis gyermekeknek és felnőtteknél megszüntet a Sztraka-féle Tannincsoládé. Kapható gyógytárakban 40 fill.

WEISZ JÓNÁS

Órás- és ékszer-üzlet

Budapest, VI., Váci-körut 53.
Olcsó jó és pontos kiszolgálás. Három évi jótállás. Nagy választék inga-, zseb- és fali-órákban. Javítások házról és házhoz szállítatnak.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körut 31/a.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzügyet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon
Grünsfeld S.-hez
Budapest, Király-u. 23. sz.

Domonkos Lajos

uri és női cipész meter

Budapest, Teréz-körut 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltenek.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló könyvelő, Erzsébet-körut 58, kiképez felötteket a magas m. kir. minisztérium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtíthatják el a könyvitelt.

Elvállalok

ügynökséget akár milyen szakmából. Simon Herczog, Krakau, Dietelgasse 52.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.

saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatnak.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-, magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitűnő referenciák. VII., Erzsébet-körut 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Vámoló

800 kor. fizetéssel, 240 kor. lakáspénzzel és 100 korona ruhailletményvel felvétetik. Határidő: okt. 15. Cím a kiadóhivatalban. 1987

DRESZMANN KAROLY

BUDAPEST

borotva homoru-közörtlüde villanyerővel. — Különlegeségi tizlet horbély- és fodrászati-cikkben. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Posta

és távirtda szolgálak 600 kor. fizetéssel, szabályszerű lakbérrel, évi 20 kor. lábbeli átalánnyal és természetbeni ruhailletményvel javadalmazva, felvétetenek. — Határidő: szept. 30. Cím a kiadóhivatalban. 1986

Kisegítő

vámoló, 384 korona bérrrel, a szolgálati napokon 1 kor. pótlékkal és 100 kor. ruhapénzzel javadalmazva felvétetik. Határidő: okt. 15. Cím a kiadóhivatalban. 1989

Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak, pontos kiszolgálás.

Aszódi S. és Társa

férfiszabó-mester

VIII., Kerepesi-ut 41. szám

(Adria-szálló épület).

Nagy választékú raktár angol és francia divat-kelmékben. Mérték szerinti megrendelések az általánosan elismert 14 ftt árakban a legújabb divat-kelmékből készíttetnek. — Kívánatra mintákat és mértékvételi utasítás bérmentve.

Törlesztéses

kölcsönt!

Földbirtokra, házakra 4-6% mellett (törlesztéssel együtt) az értékek 70%-ig. Közhivatalnokoknak 15 évi törlesztésre személyhitelt kezes nélkül katonai házassági óvadékra, továbbá minden hitelképes egyének leggyorsabb és discret lebonyolítás mellett kölcsönözöl. (Válaszbélyeg.)

Mellinger Oszkár

BUDAPEST, 146
IV., Ujvilág-utca 33. szám.

M. kir. államvasutak.

126.322/908—C/II. sz.

Hirdetmény.

Magyar-német fa- és kéregforgalom.

Szállás állomás azonnal való érvényeséggel felvétetik a fenti forgalomban fennálló kivételes díjszabásba, az abban Zólyom állomásra nézve foglalt B. alatti díjtételekkel.

Budapest, 1903 aug. hó.

A m. kir. államv. igazgatósága, a részves vasutak novében is. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Orvosok ajánlják Szivák

Heddy-crème-jét,

a cosmetikai szerek ideálját.

Az egyetlen arc-crème, mely semmiféle ártalmas szert nem tartalmaz.

Hatása csodás!

Már a legrövidebb használat után eltávolít szeplőt, májfoltot, bőr-atkát és pörsenéseket, megtisztítja az arcot napsütéstől, hamvassá teszi és késő agykorig üde színben tartja.

Csodás hatásért kezeskedünk!

Egy tégely ára 1 kor. 50 fill. * Egy tégely ára 1 kor. 50 fill.

Kapható a magyarországi főraktárban:

Beck A. illatszerüzletében

Budapesten, V. ker., Sétatér-utca 5. szám.

Discret szétküldés utánvét mellett.

Kacagató székelyhistoriák
GOBESAGOK II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1 K. 40 F. ért
küldi: PETERFY TAMÁS BUDAPEST, IX. kerület

HATSCHEK ARTHUR

Budapest, IV. kerület, Muzeum-körut 21. sz.

létszerészeti és főnyképezőgépek és kellékek szaküzlete.

Különlegességekben
E lap olvasói 10% árkedvezményben részesülnek.

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre. **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Grossmann B. és Társa

Erzsébet-körut 12. I/9. 14—16 forintért férföltönyök mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12—11.

Nyomatott a «Stephaneum» körforgó gépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.